

DJEČJI VRTIĆ „MRVICA“

KLASA: 400-01/22-01/05

URBROJ: 2181-11-2-01-22-1

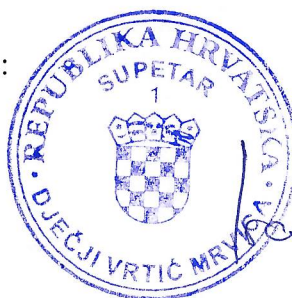
Supetar, 20. rujna 2022.

Na temelju članka 15.stavka 9. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i **94/13, 98/19 i 57/22**) i članka 50 Statuta Dječjeg vrtića Mrvica Upravno vijeće Dječjeg vrtića Mrvica je na 8. sjednici održanoj 26. rujna 2022. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je

**KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MRVICA“
ZA PEDAGOŠKU GODINU 2022./2023.**

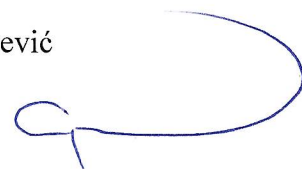
PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA:

Dijana Ivelić

RAVNATELJICA:

Irena Caglević

Supetar, 20. rujna 2022.

Županija: SPLITSKO-DALMATINSKA

Ustanova: DJEČJI VRTIĆ MRVICA

Sjedište: 21400 SUPETAR, PETRA JAKŠIĆA 3

Tel/fax: 021/630-080

E mail: djecji.vrtic.mrvica@st.t-com.hr

Matični broj: 01374265

OIB: 30026358790

Matični vrtić: DJEČJI VRTIĆ SUPETAR

Područni vrtić: DJEČJI VRTIĆ NEREŽIŠĆA

Tel: 021/637-081

Osnivači: - GRAD SUPETAR

- OPĆINA NEREŽIŠĆA

Godina osnivanja: 1998.

Ravnateljica: IRENA CAGLEVIĆ, mag. presc. educ.

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Splitu pod registarskim brojem (MBS) 060132435 dana 19. svibnja 1998. godine.

SADRŽAJ :

1. POJAM KURIKULUMA

- 1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikulumuma
- 1.2. Struktura predškolskoga kurikulumuma
- 1.3. Područja kompetencijskih dimenzija
- 1.4. Naša vizija kurikulumuma vrtića
- 1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića

2. KULTURA I IDENTITET DJEČJEG VRTIĆA

3. PROGRAMI

- 3.1. Redoviti programi
- 3.2. Program predškole
- 3.3. Rad s djecom s posebnim potrebama
- 3.4. Suradnja s roditeljima

4. ZADATCI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

- 4.1. Bitne zadaće vezane za odgojno obrazovni rad
- 4.2. Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja
- 4.3. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

5. VRIJEDNOSTI ZA KOJE SE ZALAŽEMO

6. LITERATURA

1. POJAM KURIKULUMA

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija .

Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevanju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala.

Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikulumu podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikulumu usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“ – nego učenje određenih sadržaja.

Razvoj kurikulumu započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces. Najbolje je kad sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikulumu

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja, a samim

time i kurikulumu ovoga vrtića, osigurati takve uvjete koji jamče cjeloviti razvoj svih individualnih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravati jednake mogućnosti svoj djeci. U vrtiću ćemo stvarati poticajne materijalne, socijalne i kadrovske uvjete, te društveno okružje za kvalitetan život djeteta.

Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.), što je intencija i kurikulumu ovoga vrtića. Na taj način potičemo razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom, te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja želimo stvarati osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja u skladu s potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2. Struktura predškolskoga kurikulumu vrtića

Temeljna struktura predškolskoga kurikulumu vrtića podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okružje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu

trenutačnomu okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo) organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način.

Sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkoga (uskladena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okruženju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo) poticanja na djelovanje, (samo) organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

1.4. Naša vizija kurikuluma vrtića

- za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)

- istraživanje i razvijanje kompetencija
- samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
- usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta.

- za dijete kao aktivni građanin zajednice:

- u vrtiću osiguravati demokratsko življenje i pluralizam
- omogućavati djetetu aktivno sudjelovanje i suodlučivanje o temama koje su od bitnog značaja za opću kvalitetu življenja u socijalnom okruženju
- uvažavati osobnost svakog djeteta
- omogućavati ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta
- uspostavljati i održavati kvalitetni odnosi s djecom
- poticati djecu na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje
- djecu osposobljavati za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa
- osiguravati slobodu i poticati razvoj odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu
- djecu osposobljavati za samoprocjenu i samodisciplinu
- djecu poticati na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta
- osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti
- djecu poticati na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti

- za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

- za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

- za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

- za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

- za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića "Mrvica"

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovite programe, te program predškole . Pri izradi kurikulumu stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje.

Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice.

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su:

- organizacijsko vođenje ustanove
- kultura i identitet ustanove
- kurikulum i odgojno-obrazovni proces.

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni ciljevi:

1. Osnježivanje timskog rada ;
2. Poboljšanje komunikacije i kvalitete odnosa;
3. Razvijati kulturu dijaloga među svim djelatnicima ;
4. Povećati planiranje temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece .

Vrtićki kurikulum je razrađen po odgojno-obrazovnim programima.

Bitni zadaci odgojno -obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada prethodne pedagoške godine.

NAŠA MISIJA:

Dječji vrtić Mrvica je ustanova za rani odgoj i obrazovanje. Kroz provedbu različitih programa utemeljenih na humanističko razvojnom pristupu usmjereni smo na poštivanju

dječjih prava, uvažavanju individualnih potreba djece, te razvoju potencijala svakog pojedinog djeteta. Suradnjom s roditeljima, želimo pružiti podršku obitelji djeteta te omogućiti djetetu cjeloviti rast i razvoj kako u vrtiću tako i kod kuće. Njeguemo suradnju sa bližom i širom društvenom sredinom, te na taj način doprinosimo razvoju društvene zajednice. Poštujući različitosti i identitet mjesta u kojem živimo želimo zajedno s djecom graditi vlastiti identitet koji će polaziti od poštivanja individualnih karakteristika svakog pojedinca u ustanovi.

NAŠA VIZIJA:

Vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju, u kojem djeca rado žele boraviti.

To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

2. KULTURA I IDENTITET DJEČJEG VRTIĆA

Ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja zajednica je u kojoj se pruža odgoj i obrazovanje djeci od 6 mjeseci do polaska u školu. Kao zajednica, ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (dalje RPOO) ima svoju kulturu koja se izgrađuje kroz mišljenja, stavove i odnose svih dionika odgojno-obrazovnog procesa. Kulturu je moguće definirati kao sveukupnost načina življenja određene ljudske skupine, kao mrežu ili sustav akumuliranih znanja, običaja, vrijednosti i obrazaca ponašanja pomoću kojih se rješava temeljno pitanje vlastitog opstanka (Ogbu, 1994, prema Vujčić, 2008). Osim kulture, dionici odgojno-obrazovnog procesa, svi djelatnici, djeca i roditelji izgrađuju identitet ustanove. Konvencija o pravima djeteta (UNCRC, 1989, dalje Konvencija) ističe pravo na odgoj i obrazovanje koje prihvaća i podržava različitosti identiteta svakog djeteta i njegove obitelji. To podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda, i osiguranje individualnog pristupa svakom djetetu. Institucionalni RPOO treba pomoći djetetu razumjeti sebe i vlastiti identitet, ali i identitete drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici (Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja, dalje NKRPOO, 2014). Iz toga proizlazi da ustanova

RPOO pruža podršku i prihvaća različite identitete svih dionika, dok se istodobno događa izgradnja njenog identiteta. Kako bi se djeci osigurali uvjeti izgradnje njihovih osobnih identiteta, potrebno je osigurati kulturu ustanove RPOO kao ustanove primarnog obrazovanja usmjerenu na kvalitetu. Takva kvaliteta bi istodobno govorila o usmjerenosti ustanove na izgradnju vlastitog identiteta usmjerenog na razvoj i inkluzivnosti, te afirmativnu izgradnju identiteta svih dionika odgojno-obrazovnog procesa. Kvaliteta je kulturološki određena te joj pojedinci mogu pridavati razna značenja što ovisi o njihovu iskustvu, interesima, uvjerenjima i vrijednostima (Stoll i Fink, 2000). Upravo se zbog toga razlikuju viđenja onoga što čini kvalitetu ustanove RPOO te ovise o aspektima kao što su društveno-ekonomski kontekst određene zemlje, potrebe, stavovi, motivi i uloge dionika sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (Litjens i Taguma, 2010). Ona nije statična nego razvojna kategorija. Može se mijenjati, izgrađivati i unaprjeđivati. Kvaliteta RPOO podložna je praćenju i mjerenju, a samim time i vrednovanju. Prema Antulić Majcen i Pribela-Hodap (2017), u odnosu na način vrednovanja, dominantna su dva pristupa: unutarnje i vanjsko vrednovanje koji se razlikuju u odnosu na subjekte koje provode vrednovanje. Unutarnje vrednovanje provode čimbenici iz ustanova koji su izravno ili neizravno uključeni u odgojno-obrazovni proces, dok vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanova.

3. PROGRAMI

3.1. Redoviti programi

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta

- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi

Bitne odrednice na unapređivanju programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

- planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta
- formiranju i dopunjavanju i poticajno oblikovanje tzv. centara aktivnosti (kutića) kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti (npr. centar za obiteljske i dramske igre, za aktivnost građenja i konstruiranja, početnog čitanja i pisanja, likovne aktivnosti itd.)
- unapređivati različite oblike suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces
- živjeti i učiti prava djeteta, demokratskih vrijednosti i pluralizma

Ciljevi redovitih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz :

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u vrtiću provode se za djecu od prve godine života - do polaska u osnovnu školu.

U dječjem vrtiću programi se provode od 06:00 do 16:00 i od 8:00-13:00 sati, a prema ugovornim obvezama dijete u vrtiću ne bi smjelo boraviti duže od 10 sati.

Skupine su uglavnom dobno mješovite gdje se kroz kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece razlučite dobi nastoji staviti težište na razvoj individualiteta i identiteta svakog djeteta, te poticanje njegova samoregulirajućeg učenja.

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum u ovome vrtiću podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

3.2. Program predškole

Svjesni smo da pedagoška promišljenost odgojno-obrazovnih aktivnosti i smislenosti aktivnosti za djecu predstavljaju najvažnije kriterije kvalitete odgojno-obrazovnog rada s djecom u predškoli. Uzimamo u obzir specifičan kontekst odrastanja djece, odnosno kulturu i tradiciju okruženja u kojem živimo. Odgojno obrazovni rad planiramo i oblikujemo cjelovito (tematski, kroz različite projekte) i nastojimo ponuditi poticajno okruženje u kojem će djeca razviti svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i tako steći znanja, vještine i navike koje će im omogućiti uspješnu prilagodbu novim uvjetima života, rasta i razvoja.

Ciljevi programa

Primarni cilj odgojno – obrazovnog rada s djecom je cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija. Postizanje ovog cilja temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvatanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću te osiguravanje dobrobiti djece.

Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit. Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno. Planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje dobrobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima tekuće pedagoške godine. Djeci koja ne pohađaju dječji vrtić, a obavezna su proći program predškole, biti će integrirana u postojeće skupine prema ponuđenim kapacitetima. Program predškole za djecu koja ne pohađaju redovne programe dječjeg vrtića provodi se u periodu od 1.2. do 31.5. tekuće godine.

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama.

Posebna se pozornost pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Osobito nastojimo omogućiti zadovoljavanje različitih potreba djece kroz ostvarivanje individualiziranog i fleksibilnog odgojno-obrazovnog pristupa., a u svrhovitom kontekstu nastojimo da djeca uče istraživanjem, otkrivanjem i pronalaženjem rješenja različitih problema, nastojimo zadovoljiti sve segmente na koje se stavlja naglasak u Nacionalnom kurikulumu za ovo područje.

3.3. Rad s djecom s posebnim potrebama

Rad s djecom s posebnim potrebama uključuje:

- Otkrivanje i evidentiranje djece s posebnim potrebama

- Savjetodavni rad s roditeljima
- Savjetodavni rad s odgojno-zdravstvenim djelatnicima
- Praćenje djece i realizacija tretmana

Rad stručnog tima:

- Popis vrste prioriteta i njihov intenzitet
- Određivanje prioriteta poslova
- Dogovor oko podjele poslova
- Uključivanje odgojitelja i roditelja
- Evaluacija planiranih poslova

Rad pedagoga s djecom s posebnim potrebama:

Rad pedagoga s djecom s posebnim potrebama odnosi se na rad s djecom s teškoćama u razvoju te rad s potencijalno darovitom djecom u ustanovi.

Rad pedagoga u odnosu na djecu s posebnim potrebama uključuje:

- Evidentiranje djece s posebnim potrebama
- Vođenje dokumentacije o djeci s posebnim potrebama (individualni dosjei, zapisnici sastanaka)
- Sudjelovanje na timskim sastancima s roditeljima djece s posebnim potrebama i odgojiteljima
- Opservacija djeteta u skupini
- Sudjelovanje u pisanju timskog mišljenja
- Praćenje provedbe individualiziranog odgojno-obrazovnog plana i evaluacija napredovanja djeteta-odgojitelji, stručni tim, roditelji

Rad psihologa s djecom te djecom s posebnim potrebama:

- Otkrivanje i procjena individualnih razvojnih potreba djeteta kod upisa u vrtić/jaslice, u razdoblju prilagodbe, u godini prije polaska u školu (s naglaskom na djecu s posebnim potrebama, te djecu kojima je odgođen upis u školu ili postoji zahtjev za prijevremenim upisom)
- Procjena razvojnog statusa djeteta (opažanjem i praćenjem djeteta u odgojnoj skupini)

- Identifikacija djece s posebnim potrebama (djece s teškoćama i darovite djece), sudjelovanje u izradi individualiziranog odgojno-obrazovnog programa rada za pojedinu djecu
- Individualni tretmanski rad s djecom
- Praćenje napredovanja pojedinog djeteta

Provedba pedagoške opservacije djece – odgojitelji, stručni tim, vanjski suradnici, roditelji

- Izrada individualiziranog odgojno-obrazovnog programa rada s djetetom - odgojitelji, stručni tim
- Praćenje i sudjelovanje u ostvarivanju individualiziranog odgojno-obrazovnog programa i evaluacija napredovanja djeteta - odgojitelji, stručni tim, roditelji
- Vođenje individualnih dosjea
- Prikupljanje podataka i dokumentacije za djecu s posebnim potrebama u Ustanovi i za potrebe Ministarstva prosvjete i sporta RH
- Rad s roditeljima (individualni razgovori) – stručni tim, odgojitelji

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju:

Inkluzija djece s teškoćama podrazumijeva prilagođavanje sredine potrebama takvog djeteta kako bi se ono osjećalo kao ravnopravni sudionik u odgojno-obrazovnom procesu. Od ove pedagoške godine rad s djecom s teškoćama unaprijedio se zapošljavanjem trećeg odgojitelja koji će boraviti u skupinama gdje su djeca s teškoćama u razvoju.

Inkluzija djece s teškoćama u razvoju:

- Identifikacija djece
- Integracija djece u redovite odgojne skupine
- Timski dogovore odgojitelja, stručnog tima te roditelja tijekom cijele godine

Jedan od bitnih zadataka u okviru rada s djecom s posebnim potrebama je i rad s potencijalno darovitom djecom. U našem vrtiću će se kroz cjelokupan odgojno-obrazovni rad koji slijedi načela diferencijacije i individualizacije poticati cjeloviti razvoj potencijalno darovite djece.

Rad s potencijalno intelektualno darovitom djecom:

- Identifikacija djece i obogaćeni programi unutar redovitih programa – stručni tim, odgojitelji, roditelji
- Vođenje individualnih dosjea – odgojitelji, stručni tim
- Vođenje individualnih razgovora s roditeljima potencijalno darovite djece od strane stručnog tima i odgojitelja

3.4. Suradnja s roditeljima

Dva temeljna sustava u kojima se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste te stječe vještine i spoznaje potrebne za cijeli život, su obitelj i vrtić.

Roditelji/skrbnici te odgojitelji su osobe koje najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, stoga želimo osigurati otvorenu, podržavajuću i ravnopravnu komunikaciju među njima. Vrtić je nadogradnja na prvotni odnos između djeteta i obitelji, te se roditelji trebaju što više uključivati te sudjelovati kroz sve aspekte programa. Pravo, ali i obveza roditelja/skrbnika je sudjelovanje u odlukama koje se tiču odgoja, brige i obrazovanja njihove djece, stoga ćemo intenzivno raditi na uspostavi partnerskog odnosa između vrtića i roditelja/skrbnika.

Partnerski odnosi između vrtića i roditelja/skrbnika ostvarivat će se kroz:

- Individualnu suradnju:
 - inicijalni razgovori s novim roditeljima prije dolaska djeteta u vrtić
 - savjetodavni rad s roditeljima čija djeca prolaze kroz otežanu adaptaciju na vrtić
 - educiranje roditelja o teškoćama koje se javljaju u određenim razvojnim fazama
 - savjetodavni rad s roditeljima
 - informiranje roditelja o odgojno-obrazovnom radu
 - svakodnevna suradnja i informiranje između roditelja i odgojitelja
- Roditeljske sastanke (minimalno 4 kroz pedagošku godinu):
 - na razini ustanove (informiranje o načinu rada vrtića, stručne službe, odgojitelja)
 - na razini odgojne skupine: četiri roditeljska sastanka tijekom pedagoške godine (informativni i tematski sastanci, radionice)
- Kutići za roditelje:
 - obavijesti, novosti
 - dječji radovi, fotografije rada s djecom, fotografije s izleta ili predstava

- plakati, letci, stručni članci
- Sudjelovanje roditelja u odgojno-obrazovnom procesu:
 - izravno: boravak i uključivanje u rad skupine; posjet roditelju na radnom mjestu; svečanosti (Dan vrtića koncipiran kao dan otvorenih vrata uz različite sportske i društvene aktivnosti za djecu i roditelje); zajedničke akcije roditelja, djece i odgojitelja (različite radionice i aktivnosti)
 - posredno: donošenje pedagoški neoblikovanog materijala; akcije skupljanja, uređivanja vrtića i okoliša
 - ostalo: prijedlozi stručne literature za roditelje i knjiga za djecu; pomoć u kontaktiranju ustanova specijaliziranih za pomoć djeci s teškoćama u razvoju
- Organiziranje predavanja kao podrška roditeljstvu

Odgojitelji, kao i roditelji/skrbnici odgovorni su za razvoj suradničkog odnosa, a njegov je temelj: poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje i aktivno slušanje. Cilj nam je s roditeljima/skrbnicima uspostaviti partnerski odnos sa spremnošću na kvalitetne promjene i zajedničko napredovanje, povećati roditeljske kompetencije te kompetencije odgojitelja u području rada s roditeljima, uz jačanje međusobnog povjerenja i podrške.

4. ZADATCI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

4.1. Bitne zadaće vezane za odgojno obrazovni rad:

4.1.1. Osiguravanje dobrobiti za dijete

Temeljna vizija našeg djelovanja jest da kod djece potičemo i razvijamo subjektivan osjećaj biti zdrav i osjećati se zadovoljno.

Taj osjećaj obuhvaća planiranje odgojno-obrazovnog procesa za dijete i njegovu dobrobit. Planiranje je proizišlo iz odgojiteljevog znanja i shvaćanja djeteta kao cjelovitog bića, te njegovog daljnjeg odgoja, obrazovanja, socijalizacije te djetinjstva općenito. Ono je usmjereno na promišljanje načina na koje se može ostvariti dobrobit djeteta, a ne na pojedinačne ciljeve, neovisno o individualnim značajkama svakog djeteta.

Odgojno-obrazovni rad uključuje: osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit svakog djeteta.

Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit obuhvaća:

- Razvoj motoričkih vještina
- Uživljanje u različitim interakcijama i aktivnostima
- Usvajanje higijenskih, prehrambenih navika
- Otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i novim iskustvima
- Samoprihvatanje djeteta
- Smirenost
- Samopoštovanje i samosvijest djeteta
- Sposobnost privremene odgode zadovoljenja svojih potreba
- Spremnost djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti
- Razvoj identiteta (osobnog i socijalnog)
- Procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija
- Razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja
- Razmatranje načina ostvarenja akcija
- Inicijativnost i inovativnost djeteta
- Samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti
- Promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća

Poticati uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala djeteta (spoznajnih, motoričkih, umjetničkih)

Ona uključuje:

- Radoznanost i inicijativnost kod djeteta
- Percepciju sebe kao osobe koja može i voli učiti
- Kreativnost, stvaralački potencijal kod djeteta
- Propitivanje vlastitih ideja i teorija
- Argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja
- Stvaranje i zastupanje novih ideja
- Identifikacija različitih izvora učenja i njihovu primjenu
- Idejnu izradu i vođenje projekata
- Visoku uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti

- Osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanja njime te postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces
- Samoprocjenu djeteta u području učenja

Poticati uspješno socijalno funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija djeteta

Ono uključuje:

- Razumijevanje prihvatanja drugih i njihovih različitosti
- Uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta sa drugom djecom i odraslima
- Usklađenost s pravilima, obrascima, normama i zahtjevima socijalne grupe i zajednice općenito
- Aktivno sudjelovanje, pregovaranje te konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija
- Zajedničko djelovanje djeteta s drugom djecom i odraslima
- Prilagodba djeteta na nove situacije i okolnosti
- Percepcija sebe kao važnog djela zajednice
- Osjećaj prihvaćenosti i pripadanja
- Percepciju sebe kao člana koji ima mogućnost doprinosa toj istoj zajednici
- Odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima

4.1.2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija

Postizanje ove zadaće temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića. Pri tome prihvaćamo njegovu integriranu prirodu učenja te sukladno tome organiziramo odgojno-obrazovni proces u vrtiću. Različiti dijelovi odgojno-obrazovnog procesa (zaštita, njega odgoj i obrazovanje) nastojati će se sklopiti u cjelinu. Osim toga težiti ćemo tome da se ti isti dijelovi utkaju u sve segmente zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u vrtiću. Osim navedenog, kod djece ćemo njegovati i poticati razvoj različitih kompetencija. Kompetencije djece nisu statične nego su razvojne te ćemo njihov razvoj kontinuirano pratiti i dokumentirati. Kompetencije djece se promatraju cjelovito, te se djeca iste kronološke dobi mogu razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama. Zato se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi. Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi

predstavljaju središte razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopouzdanja, samopoštovanja i pozitivne slike o sebi.

4.2. Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja :

- razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta
- timsko planiranje/refleksije u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentiranje individualnih i zajedničkih postignuća
- vrednovanje rada - vrednovanje unutar ustanove vršiti će se od strane ravnatelja, odgojitelja i stručnih suradnika na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima i odgojiteljskih vijeća. Uvažavajući materijale iz konkretnog rada s djecom (video zapisi, fotografije aktivnosti, mape, skale procjene, ankete, razvojne liste i drugo). Odgojiteljice će voditi propisanu pedagošku dokumentaciju koja je ujedno i materijal za vrednovanje. Na kraju godine svi odgojno obrazovni djelatnici u svojim pisanim izvješćima o radu ispuniti će i upitnik osobne evaluacije.

4.3. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima:

- Obilježavanje blagdana i drugih svečanosti (sv. Nikole, sv.Lucije, Božića, Uskrsa, Poklada, Obilježavanje dana Sv. Petra-zaštitnika grada Supetra, te Sv. Margarite-zaštitnice Općine Nerežišća - "FJERE", Dan majki i sl.)
- Organiziranje prigodnih događanja za Dan vrtića- DAN OTVORENIH VRATA, SPORTSKI DAN
- Obilježavanje promjene godišnjih doba: -Jesenska priredba

- -Predstave povodom početka Zime
- -Pozdrav Proljeću
- Stiglo nam Ljeto
- Posjet Knjižnici, Osnovnoj školi, raznim institucijama (Dom za starije i nemoćne, Policijska postaja "Brač", Vatrogasno društvo, Crveni Križ, KŠR Arbun i sl.)
- Organiziranje izleta predškolaca

5. VRIJEDNOSTI ZA KOJE SE ZALAŽEMO

5.1. Očuvanje kulturne baštine

- upoznavanje glavnih karakteristika, običaja i povijesti kraja
- sudjelovanje u običajima karakterističnim za to podneblje
- senzibilizirati dijete za otkrivanje i doživljavanje bogatstva tradicionalnih kulturnih vrijednosti sredine u kojoj živi
- razvijati uvažavanje i poštivanje različitih kultura i njihovih vrijednosti
- čuvanje i njegovanje tradicijske baštine, osobito tradicije uže okoline u kojoj dijete živi (vrtićko okruženje učiniti mjestom za prepoznavanje, istraživanje i njegovanje različitih elemenata tradicijske baštine)
- utjecaj na razvoj glazbenog i plesnog stvaralaštva kroz aktivnosti temeljene na sadržajima tradicijskog nasljeđa
- Čitanje narodnih priča iz različitih krajeva Lijepe Naše

Očekivani rezultat:

- prezentiran rad široj društvenoj zajednici.
- očuvanje tradicije
- razvijanje socijalnih i komunikacijskih vještina, osobito vezanih uz suradnju s drugima i njegovanje osjećaja pripadnosti grupi
- poštivanje nasljeđa i kraja u kojem se živi

5.2. Prihvaćanje različitosti

- *Učiti djecu o toleranciji:*
- Odnositi se s poštovanjem prema drugima.
- Odgovarati na dječja pitanja o razlikama iskreno i sa poštovanjem.
- Pomoći djetetu da upozna povijest i porijeklo svoje obitelji.
- Poticati razvoj djetetove pozitivne slike o sebi.
- Uključiti djecu u situacije u kojima je prisutna raznolikost.
- Učiti zajedno s djecom o drugim kulturama i tradicijama.
- Poticati djecu da iznose vlastito mišljenje, postavljaju pitanja i otvoreno govore o onom što ih muči.
- Pomoći djetetu da vodi računa o tuđim osjećajima i mišljenju – da se stavi u poziciju drugog.
- Pomoći djetetu da shvati kako različitosti treba cijeniti i u njima uživati.
- Poticati djecu da pomažu jedan drugome.
- Učiti djecu o važnosti humanitarnog rada.

Očekivani rezultat:

- Postići pozitivno okruženje koje djeci omogućuje zadovoljenje njihovih različitih potreba, ostvarivanje vlastitih potencijala u skladu s mogućnostima kao i iskustvo življenja temeljnih prava.
- stjecanje određenih znanja i predodžbi
- razvijanje sposobnosti te usvajanje određenih vještina i poticanje uspješnog socio-emocionalnog razvoja djeteta
- unapređenje psihofizičkog razvoja djeteta kroz njegu i brigu, poticaj i podršku te slobodu izbora.
- stvaranje optimalnih materijalnih uvjeta (prostor, didaktika i suradnja), uvjeta za razvoj socijalnih vještina djeteta i njegovu kompetentnost i kvalitetnu suradnju sa roditeljima (roditelj-partner).
- ovladavanje umijećem: umijeće slušanja drugoga, koncentriranog igranja, razvijanje igre i kreativnosti, umijeće rukovanja priborom, alatom i rekvizitima, razumijevanja sebe i drugih.

5.3. Eko vrtić

- razvijati kod djece ekološku osjetljivost i stvarati pozitivne stavove o okolišu
- dijete uči o prirodi i okolišu na osnovi vlastitog iskustva
- prirodu i prirodne materijale koristimo u svakodnevnom radu
- razvijanje pozitivnog odnosa prema biljnom i životinjskom svijetu
- roditelji su suradnici i partneri u odgoju za održivi razvoj

Očekivani rezultat:

- razvijena ekološka svijest i kritičnost kod djece, roditelja i djelatnika vrtića
- razvijena navika sakupljanja, razvrstavanja i iskorištavanja otpada u vrtiću, obiteljskom domu i neposrednom okruženju

6. LITERATURA

1. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe („Narodne novine“ broj 63/08 i 90/2010)
2. Jevtić, V. A., Visković I. (2018). Izazovi suradnje, Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima. Zagreb: Alfa.
3. Konvencija o pravima djeteta (1994) <https://www.unicef.org/croatia/konvencija-o-pravima-djeteta>
4. Litjens, I., Taguma, M. (2010). Revised literature overview for the 7th meeting for the network on early childhood education and care. OECD. Pariz.
5. Majcen, A.S., Hodap, P.S., (2017). Prvi koraci na putu prema kvaliteti. Samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: NCVVO
6. Miljak, A. (1996). Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja. Velika Gorica: Persona.
7. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
8. Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. (2012). Zagreb: NCVVO
9. Slunjski, E., Ljubetić, M., Hodap, P. S., Malnar A., Kljenak, T., Zagajski Malek, S., Horvatić, S., Anulić, S. (2012). Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
10. Vujčić, L. (2008). Kultura odgojno-obrazovne ustanove i kvaliteta promjene odgojno-obrazovne prakse. Zagreb: Pedagoška istraživanja, 5(1):7-21